

20038 - INTRODUCCIÓ A L'ECONOMIA

Professor: Josep Rey

1.- DRET I ECONOMIA.

Les preguntes: Tenen punts de contacte el Dret i l'Economia? Pot ajudar l'estudi del contingut i mètodes d'aquesta darrera en la comprensió de problemes que són objecte de regulació legal?

- 1.1.- Utilitat del pensament econòmic en el camp del Dret: alguns motius per a estudiar Economia.
- 1.2.- Què estudia l'Economia? Dues maneres d'interpretar el seu objectiu.
- 1.3.- Mètodes de l'estudi econòmic.

Al llarg del tema es pretèn clarificar la relació entre el Dret i l'Economia. Aquesta s'estableix a tres nivells diferents: camps susceptibles de desenvolupament normatiu, estudi comparatiu de l'eficiència de diverses propostes normatives, i estudi de les conseqüències de l'establiment d'una norma. Es planteja el problema de la relació entre eficiència i justícia

2.- UNA APROXIMACIÓ AL MARC ECONÒMIC: EL MERCAT

Les preguntes: Sobre quin marc econòmic s'aplica la normativa legal? Com es formen els preus? Són "justos"? Si no ho són, és fàcil d'intervenir-hi mitjançant la regulació legal?

- 2.1.- Alguns conceptes importants: escassetat, factors productius, cost d'oportunitat, eficiència.
- 2.2.- Agents econòmics: empreses, economies domèstiques, sector públic. Sectors econòmics.
- 2.3.- Demanda i oferta: el mecanisme del mercat. El concepte d'equilibri: quantitat i preu d'equilibri.

S'avança en l'estudi de la relació entre eficiència i justícia, i es defineixen conceptes recurrents en l'anàlisi econòmica: escassetat, cost d'oportunitat, etc. Finalment, s'estudia el mercat com a institució social en la qual s'intercanvien els béns i serveis, fent referència explícita al marc competitiu. S'analitza la importància del sistema de preus en l'assignació dels recursos en una economia, i s'assenyalen les seves limitacions. S'estudien casos en els quals es presenten els efectes de desenvolupaments normatius alternatius en l'estructura de mercat.

3.- LA CONDUCTA DEL CONSUMIDOR.

Les preguntes. Podem entendre com la gent forma les seves decisions de consum? Quins efectes poden tenir sobre les mateixes els canvis en el preu o en la renda? En quin sentit es poden veure alterats mitjançant l'acció reguladora (impostos, transferències, etc)

- 3.1.- Concepte de racionalitat.
- 3.2.- Conjunt d'oportunitats i preferències del consumidor.
- 3.3.- La demanda del consumidor.
- 3.4.- Efecte de les variacions en el preu i efecte de les variacions en la renda: el concepte d'elasticitat.
- 3.5.- L'excedent del consumidor.
- 3.6.- La demanda del mercat.

El tema es centra en l'estudi de la demanda del consumidor, i s'extén a la demanda de mercat. Es defineix el concepte d'elasticitat (preu, renda i creuada), i s'analitzen els efectes de l'aplicació de normes alternatives depenent del seu valor real o hipotètic en diferents béns. Es fa referència, per exemple, a mercats com el de drogues il·legals, carburants, etc. Es distingeix, en aquest marc, entre incidència legal i incidència econòmica d'una norma.

4.- LA CONDUCTA DEL PRODUCTOR

Les preguntes: Podem entendre com les empreses duen a terme les seves decisions de producció? Quins mitjans empen? Què són els costos? Com determinen l'activitat de l'empresa?

- 4.1.- Factors productius.
- 4.2.- L'objectiu de maximització del benefici: la producció amb un factor variable.
- 4.2.- Els costos. El llarg i el curt termini
- 4.3.- Els documents comptables: Balanç i Compte de Resultats

Es consideren els condicionants que afecten l'oferta en el mercat. Es defineixen els conceptos de cost mig i marginal, i s'estudia la seva utilitat a l'hora de preveure l'efectivitat (o la necessitat) de regular determinats aspectes de la gestió empresarial. En un altre ordre de coses, es presenten diferents conceptes comptables que permeten ajudar a la comprensió del món de l'empresa. S'incideix especialment en els conceptes de suspensió de pagaments i fallida.

5.- ESTRUCTURA DEL MERCAT

Les preguntes: Què entenem per competència perfecta? Com afecta el comportament de les empreses? És desitjable? Quina relació hi ha entre eficiència i competència? Què és un monopoli? És eficient? De quina manera es pot intervenir mitjançant la regulació legal? Quins efectes es poden donar?

- 5.1.- La competència perfecta. Les quatre condicions de la competència perfecta. L'oferta de la indústria competitiva a curt termini. L'equilibri competitiu a curt termini. El concepte d'eficiència.
- 5.2.- Monopoli, oligopoli i monoponi. Valoració en termes d'eficiència. La intervenció pública.

Es desenvolupa la teoria de la competència perfecta, apuntada ja en el segon tema. Es valoren les conseqüències econòmiques de mercats amb aquestes característiques, i els seus avantatges i inconvenients. S'estudien, també, les circumstàncies que poden donar lloc a l'aparició de poder de mercat: monopoli, oligopoli, competència monopolística i monopsoni. Es discuteix la necessitat d'una normativa específica en aquests casos, i es presenten propostes alternatives.

6.- MERCAT DE FACTORS

Les preguntes: Quins condicionants determinen la demanda de treball, capital i recursos naturals per part de les empreses? Podem esperar que sigui necessària una regulació legal? I si es així, com es pot veure afectat el comportament de l'empresa i dels oferents de factors?

- 6.1. - Demanda de treball a curt termini en l'empresa perfectament competitiva. Demanda de treball del mercat. La demanda d'un competidor imperfecte. Diferències salarials, Sindicats, legislació sobre salari mínim.
- 6.2.- El capital. Capital financer i capital real. Tipus d'interés: valors reals i nominals.
- 6.3.- Els recursos naturals com a factors de producció. Recursos renovables i no renovables.

El tema es centra en l'anàlisi dels mercats de factors productius. S'estudien diferents circumstàncies que poden influir en la configuració dels preus del treball i del capital. El tema finalitza amb la presentació de conceptes referents als mercats de recursos naturals.

7.- EFICIÈNCIA DEL MERCAT.

Les preguntes: Podem esperar que el mercat., sense cap mena de regulació, arribi a nivells de producció i ús dels recursos eficients? I que la distribució de la renda sigui justa? Com ho podem mesurar? En cas que no sigui així, quines normes es podrien imposar?

- 7.1.- Què podem esperar(i què no) del mercat competitiu. Eficiència i justícia.
- 7.2.- Falles del mercat: Externalitats, béns públics. El teorema de Coase.
- 7.3.- La distribució de la renda. Fonts de desigualtat. Com hauria de ser una distribució "justa"? El paper de l'Estat: regulacions, subvencions, impostos. El problema dels incentius.

Es pretèn revisar les circumstàncies que justifiquen la intervenció pública. Es presenten models alternatius d'intervenció, i les circumstàncies que aconsellen una forma o una altra. S'assenyala la dificultat d'assolir alhora l'eficiència econòmica i la justícia a través de la regulació. Es desenvolupa, de manera especial, la problemàtica que acompanya a les polítiques de distribució de la renda.

8.- EL SISTEMA MACROECONÒMIC

Les preguntes: Com ens podem aproximar a la comprensió del funcionament global de l'economia? Quines en són les variables més importants? Com es poden mesurar? Existeix algun motiu pel qual l'Estat hagi d'intervenir sobre el conjunt de l'economia? Com ho pot fer? Quin podem esperar que sigui l' impacte de la seva actuació?

- 8.1.- Concepte de sistema macroeconòmic: els seus elements.
- 8.2.- Comptabilitat nacional.
- 8.3.- Les fluctuacions econòmiques. L'atur i la inflació. El paper de l'Estat.
- 8.4.- El model de l'oferta i demanda agregades.
- 8.5.- Política fiscal. El pressupost estatal: Ingresos i despeses.
- 8.6.- El diner i els Bancs.
- 8.7.- La política monetària.

El tema pretèn presentar els conceptes de coneixement imprescindibles per a interpretar la realitat econòmica, en el nivell dels grans números. Es discuteix l'efectivitat del mecanisme de mercat quant a la consecució d'un nivell d'ocupació desitjable, i les propostes de diferents escales econòmiques. Es fa una referència especial a la proposta keynesiana. Es presenta un model macroeconòmic senzill: Oferta agregada/Demanda agregada.

MANUALS BÀSICS

- DORNBUSCH, FISCHER, SCHMALENSEE **ECONOMÍA** McGraw-Hill
- LIPSEY **INTRODUCCIÓN A LA ECONOMÍA POSITIVA** Vicens Vives
- SAMUELSON, NORDHAUS **ECONOMÍA** McGraw-Hill
- MOCHON **INTRODUCCIÓN A LA ECONOMÍA POLÍTICA** McGraw-Hill

AVALUACIÓ

Es realitzarà un examen a final de semestre. En la nota final es consideraran els resultats d'una prova que tindrà lloc a mig mes de novembre.

Es proposaran diferents temes d'anàlisi per tal que es presenti un treball voluntari la nota del qual, en el cas que així es considera, incrementar (fins un màxim d'un punt) la nota global de la matèria.

DESPATX: 1B3-046 (Economia Aplicada).